

Rapport

Invloed van de hoogte van griffierechten op de gang naar de rechter

- Voor: Nederlandse Orde van Advocaten
- Door: Synovate
- Datum: 12 september 2011

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

Copyright:

Gebruik en overname van (delen van) dit rapport is toegestaan mits de bron (Synovate in opdracht van de Nederlandse Orde van Advocaten) wordt vermeld.

Inhoud

- Samenvatting 3
- Onderzoeksopzet 5
- Belangrijkste resultaten 9

Copyright:

Gebruik en overname van (delen van) dit rapport is toegestaan mits de bron (Synovate in opdracht van de Nederlandse Orde van Advocaten) wordt vermeld.

Samenvatting

Samenvatting (1)

In alle acht voorgelegde voorbeelden van juridische conflicten, waarvoor men een gang naar de rechter zou kunnen maken, acht een meerderheid (70%-99%) het van belang dat de rechter daar een oordeel over velt. Zodra we een representatieve vertegenwoordiging van de Nederlanders van 18 jaar en ouder ook confronteren met de griffierechten, die daarbij horen in de oude en nieuwe situatie, haakt men in meer of mindere mate af zodra de tarieven hoger zijn.

In twee gevallen is de veronderstelling gerechtvaardigd dat (ook) andere belangen een rol spelen. Dan gaat het in één geval om de absolute hoogte van het griffierecht (schadevergoeding van €1.000.000,- na ongeluk – zie sheet 17) en in het andere geval om de combinatie ‘(laag) belang om het conflict voor te leggen’ en ‘hoogte van het griffierecht versus de mogelijk te lijden schade zijn vrijwel gelijk aan elkaar’ (spookfactuur – zie sheet 18).

Alle door ons gevonden verschillen zijn op totaalniveau bij de situaties met oud en nieuw tarief op één na significant. De situatie met het niet-significante verschil is de slotafrekening met de oude werkgever en is in detail uitgewerkt op sheet 15.

Samenvatting (2)

De acht juridische situaties zijn met de oude/huidige griffierechten óf met de nieuwe griffierechten aan de respondenten voorgelegd. Met de oude/huidige griffierechten geeft gemiddeld * 19% aan niet naar de rechter te stappen. Met de hogere nieuwe griffierechten geeft gemiddeld* 34% aan niet naar de rechter te zullen stappen. Als gevolg van de verhoogde griffierechten (zoals door het kabinet voorgesteld) zullen dus gemiddeld* 15% minder burgers hun zaak aan de rechter voorleggen. In dit rapport is dit per juridische situatie en per inkomensgroep in kaart gebracht.

*) de gemiddelden zijn de ongewogen gemiddelden van de 8 voorgelegde situaties. Hierbij is dus geen rekening gehouden met het aantal keer dat een situatie voorkomt in de maatschappij. De conclusie dat de verhoogde griffierechten leiden tot 15% minder rechtzaken kan niet met zekerheid worden getrokken. Dit kan zowel meer als minder zijn.

Onderzoeksopzet

Onderzoeksopzet -1

Aanleiding en doelstelling

De aanleiding voor de Orde van Advocaten om dit onderzoek uit te laten voeren is of de beoogde verhoging van de griffierechten ertoe leidt dat minder mensen in het geval van een juridisch conflict de stap naar de rechter maken.

Methode

- De doelgroep is de Nederlandse bevolking vanaf 18 jaar en ouder.
- We hebben tussen 18 en 23 augustus 1.000 online interviews uitgevoerd. Daartoe hebben we een representatieve steekproef uit onze eBase benaderd.

Vragenlijst

De volgende onderwerpen zijn aan de orde gesteld:

- Acht situatieschetsen van juridische conflicten met de vraag of het van belang is deze casus aan de rechter voor te leggen;
- Dezelfde acht situaties, maar nu voorzien van het 'oude' of 'nieuwe' griffierecht', aangepast aan het inkomen en de vraag of men dan de gang naar de rechter maakt;
- De mate van instemming met negen statements.

Onderzoeksopzet - 2

De situaties (verkort weergegeven)

- Niet betaalde facturen in geval men een zzp-er is;
- Geluidsoverlast in de buurt, hulp ingeroepen van de gemeente om te handhaven op grond van afgegeven vergunning;
- Een niet-erkend bezwaar van de gemeente bij een veroging van de OZB;
- Een fout van de uitkeringsinstantie bij uitbetaling van de arbeidsongeschiktheidsverzekering. Bezwaar gemaakt tegen terugbetaling en korting;
- Een korting op de eindafrekening van de oude werkgever in verband met (vermeende) uitbetaling van overwerk;
- Een probleem in de omgangsregeling met de kinderen;
- Een schadeloosstelling in verband met niet meer kunnen werken na ernstig ongeluk. Tegenpartij in beroep na in gelijkstelling bij de rechter;
- Een spookfactuur.

De tarieven

- De doelgroep is verdeeld in vier inkomenscategorieën, die recht doet aan de gehanteerde griffierechten. Aan elke respondent zijn willekeurig vier situaties met ofwel het oude ofwel het nieuwe griffierecht voorgelegd.
- Om de representativiteit te waarborgen, zijn de uitkomsten gewogen naar geslacht, leeftijd, omvang huishouden, regio, hoogst genoten opleiding en bruto jaarinkomen van het huishouden.

Onderzoeksopzet - 3

De inkomenscategorieën

- Voor de toewijzing van de tarieven in de vragenlijst is gebruik gemaakt van de volgende indeling van het bruto huishoudinkomen per jaar.
Bruto huishoudinkomen	Aandeel in de bevolking
- Inkomensgroep 4: > € 47.000	40,0%
- Inkomensgroep 3: € 34.000 – € 47.000	17,7%
- Inkomensgroep 2: € 28.500 – € 34.000	14,7%
- Inkomensgroep 1: < € 28.500	27,6%
- De tarieven zijn gekoppeld aan het fiscale begrip ‘verzamelinkomen’ en gedifferentieerd voor alleenstaanden en samenwonenden. In deze door u verstrekte opgave zijn ook opgenomen: de aandelen in de bevolking wie welk griffierecht moet betalen. De bovenstaande indeling is naar bruto jaarinkomen van het huishouden herleid, omdat dit gegeven in tegenstelling tot het verzamelinkomen bekend is van de ondervraagden.

A large, stylized, light blue letter 'P' is positioned on the left side of the page. Below it, a solid blue circle is partially visible. The background is a dark teal color. The text 'Belangrijkste resultaten' is written in white, bold, sans-serif font on the right side of the page.

Belangrijkste resultaten

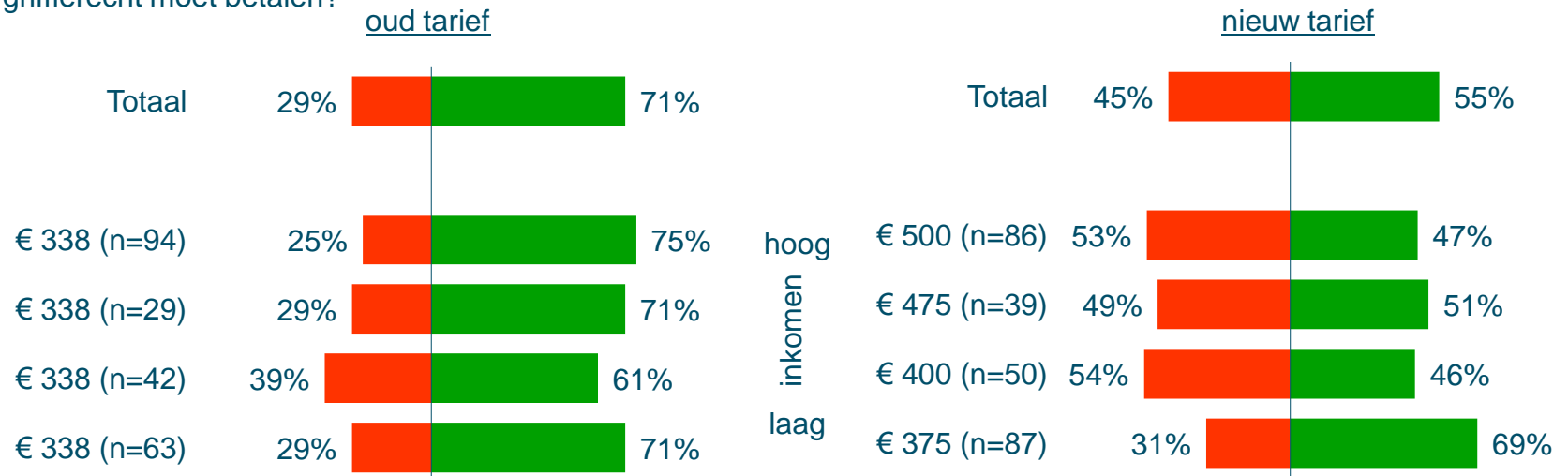
Leesvoorbeeld: Situatieschets

Uitkomst op de vraag: belang om het probleem aan de rechter te kunnen voorleggen zonder de invloed van het griffierecht.

Uitkomst op de vraag: .. en nu met het bijbehorende griffierecht en gedifferentieerd naar inkomen.

U wilt het er niet bij laten zitten. Zou u deze rekeningen via de rechter gaan incasseren als u daarvoor <bedrag> aan griffierecht moet betalen?

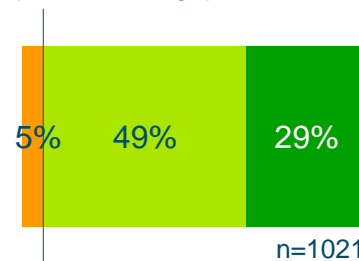

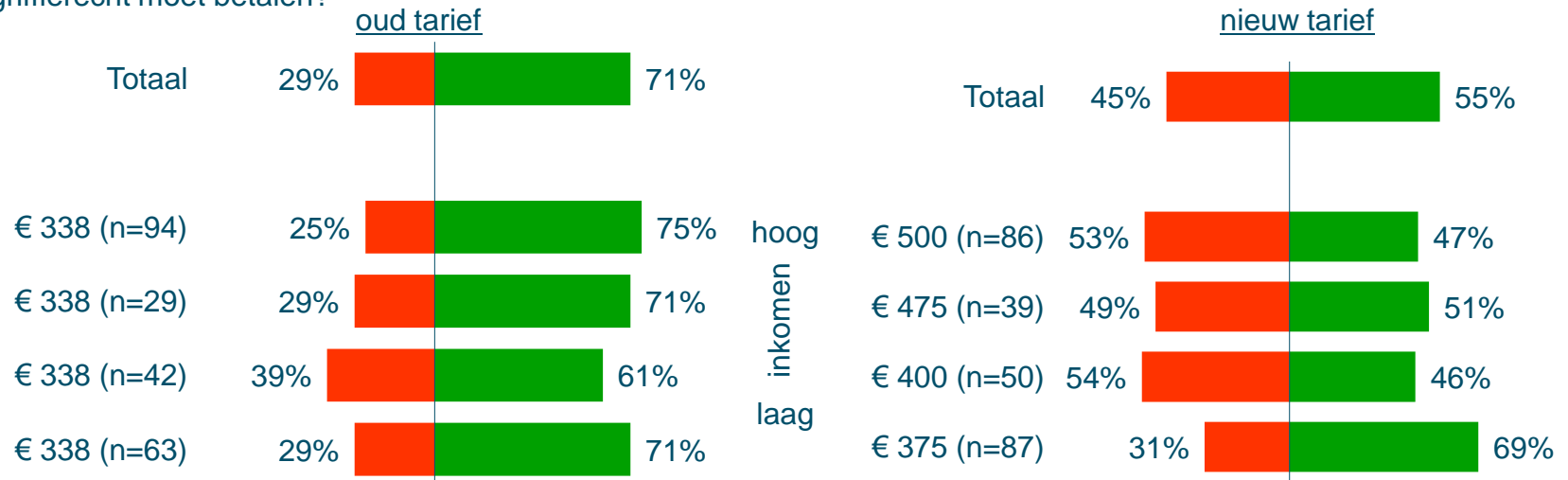
Situatie 1: Stel dat u een eenmanszaak heeft (of zzp-er bent, zelfstandige zonder personeel). Drie klanten van u hebben ondanks herhaalde aanmaningen hun openstaande rekeningen niet betaald. De rekeningen bedragen 150, 200 en 600 (totaal 950).

■ zeer onbelangrijk ■ onbelangrijk ■ belangrijk ■ zeer belangrijk

Hoe belangrijk vindt u het om het beschreven probleem aan de rechter te kunnen voorleggen?

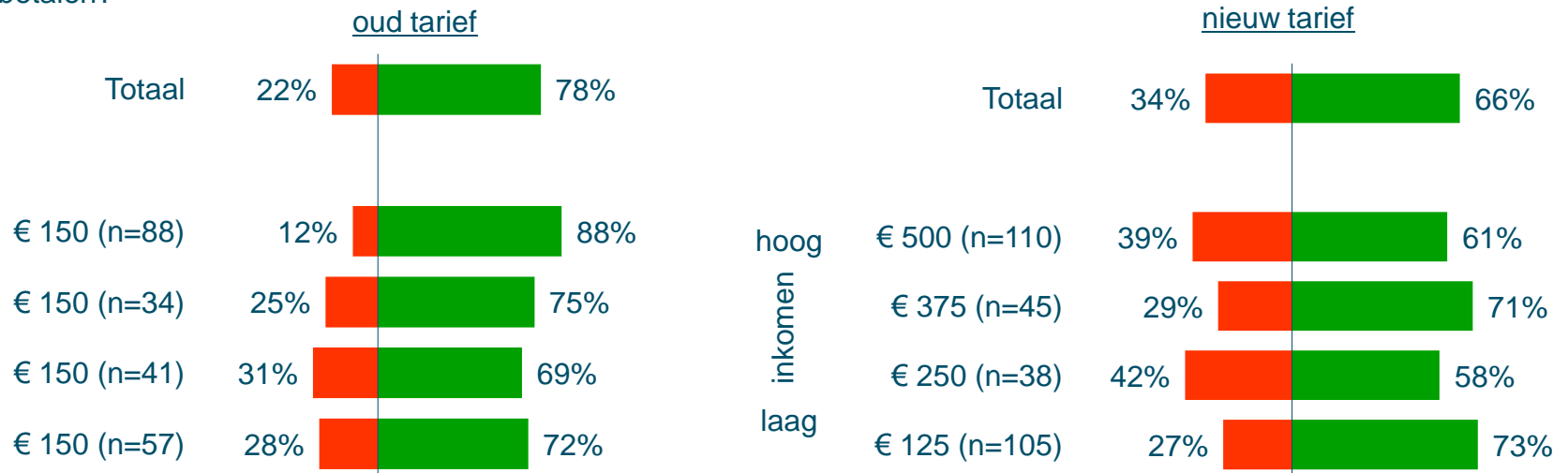
U wilt het er niet bij laten zitten. Zou u deze rekeningen via de rechter gaan incasseren als u daarvoor <bedrag> aan griffierecht moet betalen?

Situatie 2: Stel dat een café bij u in de buurt een nieuwe eigenaar heeft gekregen, die het niet zo nauw neemt met de regels over openingstijden en terrassen. Inmiddels staat zijn terras dagelijks tot diep in de nacht vol met luidruchtige bezoekers. U kunt niet meer slapen. Het terras mag op grond van zijn vergunning maar tot middernacht open zijn. U vraagt de gemeente om de eigenaar nog eens op de regels te wijzen. De gemeente wil niet optreden: uw klacht heeft geen prioriteit.

Gaat u naar de rechter om de gemeente te dwingen toch op te treden, als u daarvoor <bedrag> aan griffierecht moet betalen?

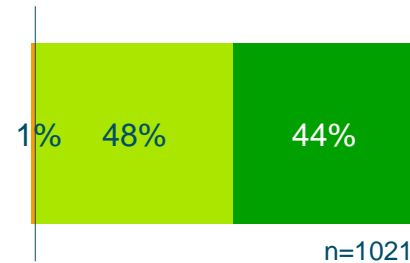

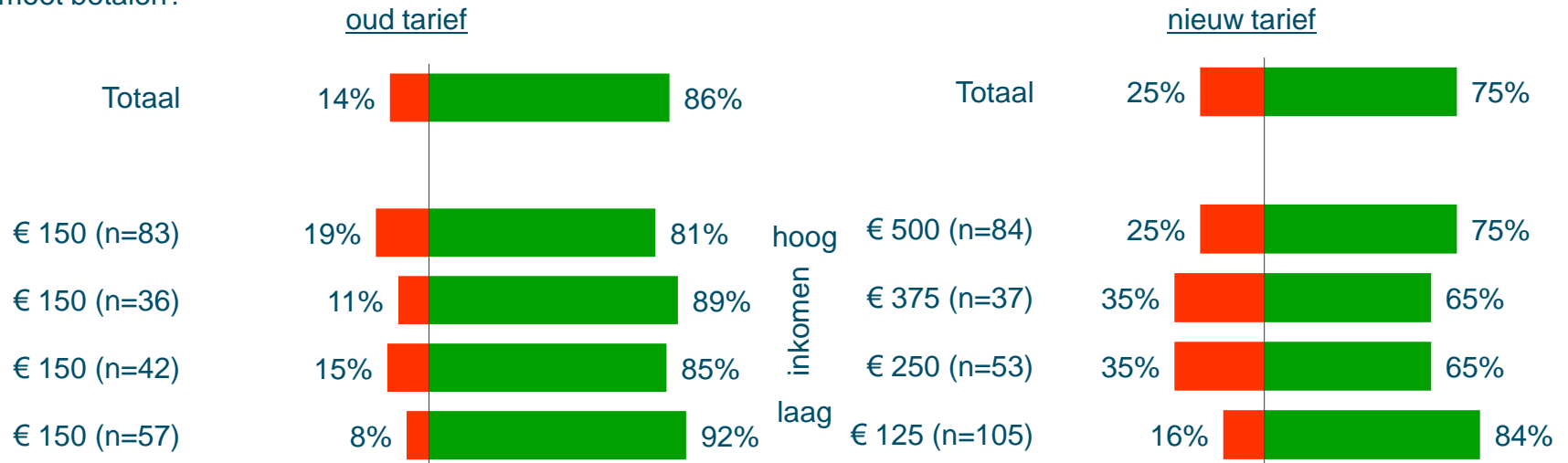
Situatie 3: Stel dat u eigenaar bent van uw woning. Jaarlijks ontvangt u de OZB-aanslag. Dit jaar blijkt de gemeente de waarde van uw woning plotseling met 150% verhoogd te hebben, terwijl u juist van mening bent dat uw woning minder waard is geworden. Het afgelopen jaar is namelijk een appartementencomplex achter uw tuin gebouwd. Het uitzicht op de weilanden dat u had is weg. U vindt dat de gemeente ten onrechte de waarde van uw woning heeft verhoogd. Uw makelaar deelt uw mening. U hebt bezwaar gemaakt tegen de verhoging maar uw bezwaar is niet erkend door de gemeente.

■ zeer onbelangrijk ■ onbelangrijk ■ belangrijk ■ zeer belangrijk

Hoe belangrijk vindt u het om het beschreven probleem aan de rechter te kunnen voorleggen?

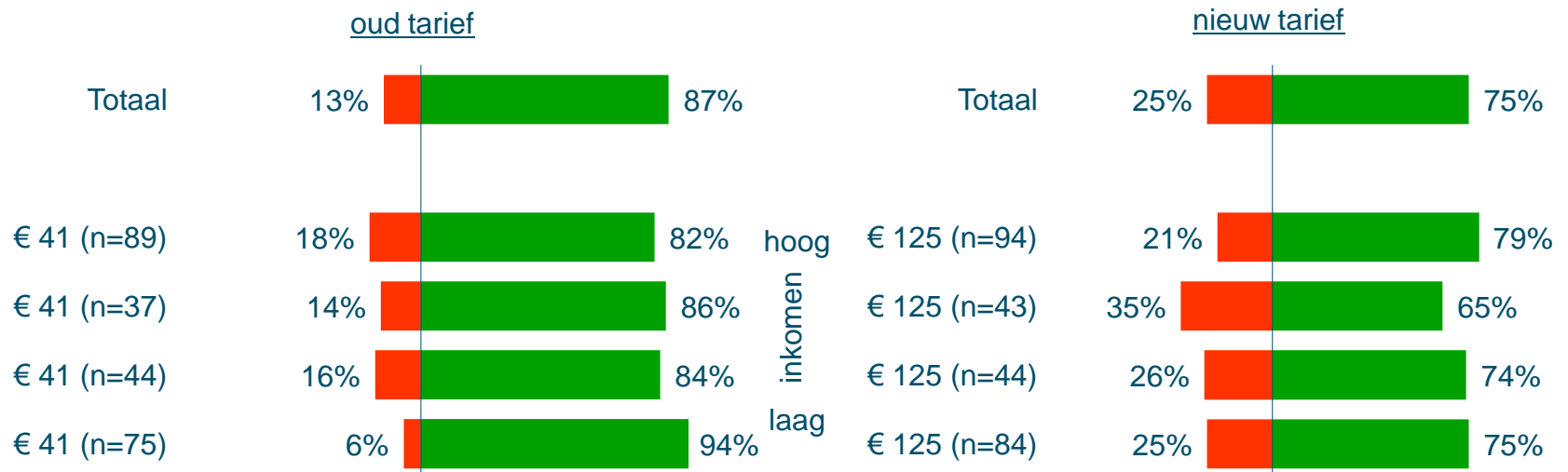
Gaat u bij de rechter protesteren tegen de verhoogde waarde van uw woning, als u daarvoor <bedrag> aan griffierecht moet betalen?

Situatie 4: Stel dat u al enige tijd een arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangt van € 1.200 bruto per maand. De uitkeringsinstantie schrijft u dat zij een fout heeft gemaakt, en dat u daardoor een te hoge uitkering heeft ontvangen. U moet een bedrag van € 650,- terugbetalen, en het maandbedrag wordt voortaan €1.000 bruto. U bent het hier niet mee eens en maakt hier bezwaar tegen. De uitkeringsinstantie blijft ondanks uw bezwaar bij zijn besluit.

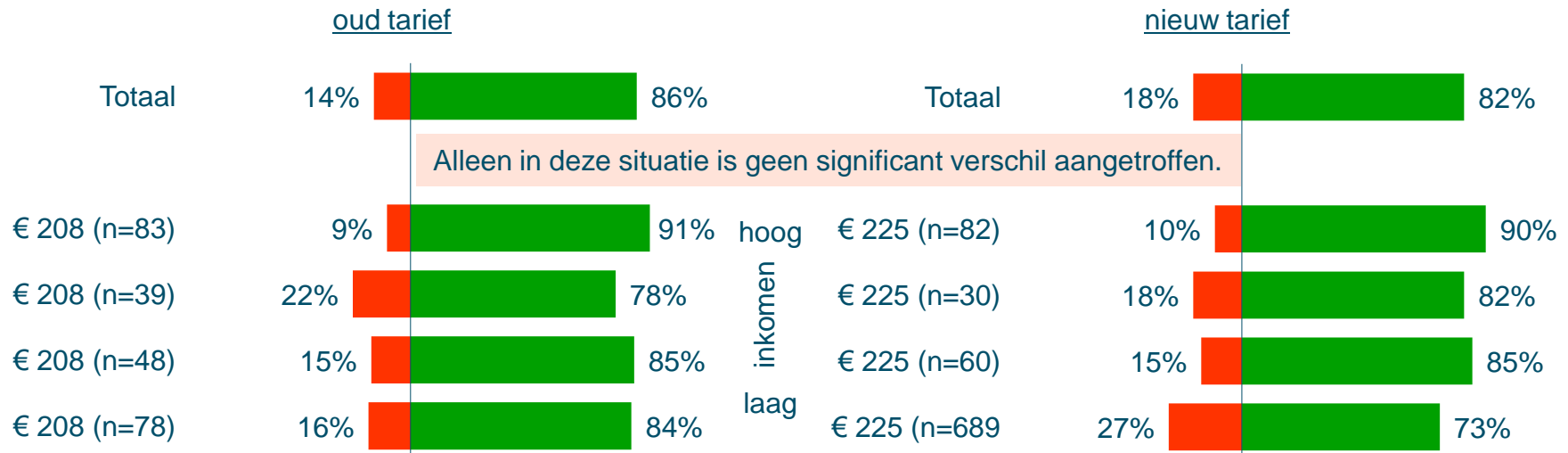
Legt u dit probleem voor aan de rechter als u daarvoor <bedrag> aan griffierecht moet betalen?

Situatie 5: Stel dat u een nieuwe baan heeft gevonden en uw baan bij uw huidige werkgever heeft opgezegd. Bij de eindafrekening blijkt dat uw oude werkgever het salaris over de laatst gewerkte maand niet wil voldoen (2.000 bruto), omdat hij meent dat u eerder teveel overwerktoeslag heeft ontvangen. Volgens u is dit onterecht. De werkgever blijft bij zijn standpunt.

.Gaat u naar de rechter voor uw laatste maand salaris? Het griffierecht bedraagt <bedrag>

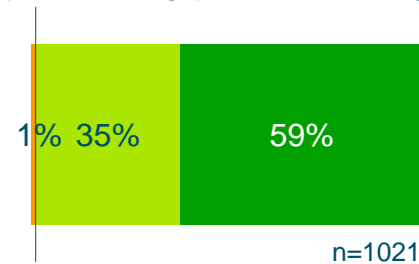

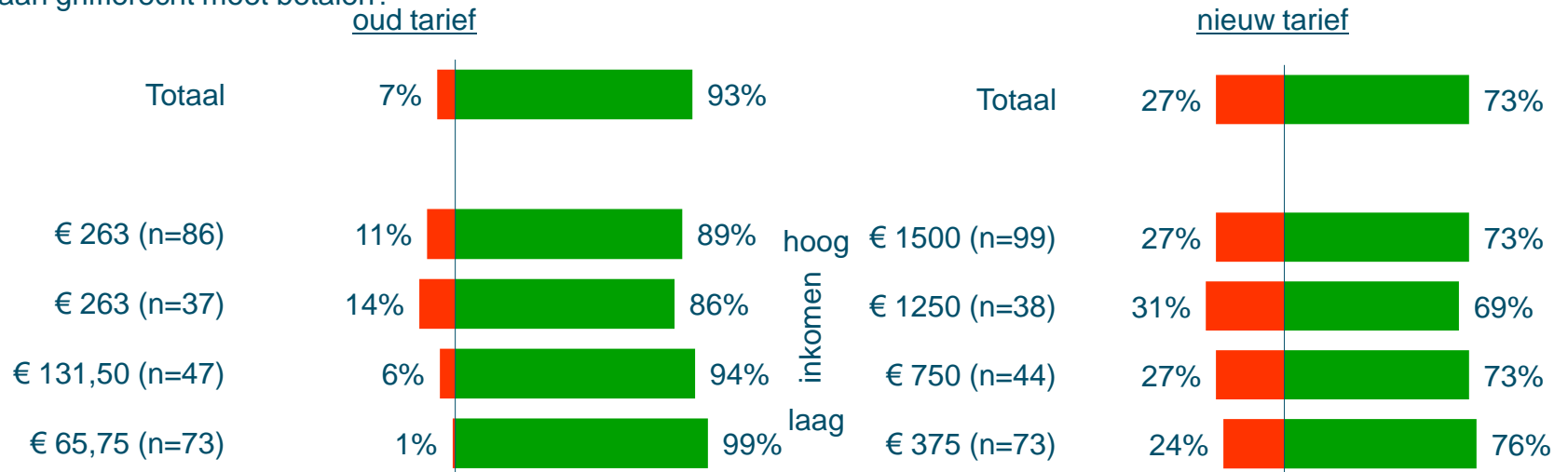
Situatie 6: Stel dat u sinds anderhalf jaar bent gescheiden. De omgangsregeling tussen u en uw jonge kinderen liep goed tot u een nieuwe partner kreeg. Sinds een paar maanden krijgt u uw kinderen steeds minder te zien. Uw ex-echtgenote belt steeds met allerlei smoesjes af. Praten hierover met haar lukt niet. U weet dat dit niet aan de kinderen ligt, zij komen graag bij u. De politie weigert in te grijpen en verwijst u naar de rechter.

■ zeer onbelangrijk ■ onbelangrijk ■ belangrijk ■ zeer belangrijk

Hoe belangrijk vindt u het om het beschreven probleem aan de rechter te kunnen voorleggen?

Gaat u naar de rechter om in kort geding naleving van de omgangsregeling af te dwingen, als u daarvoor eerst <bedrag> aan griffierecht moet betalen?

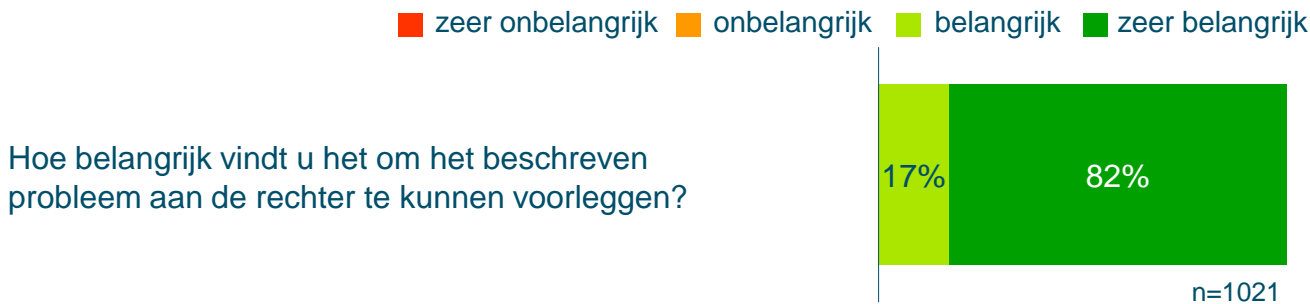

Situatie 7: Stel dat u een ernstig verkeersongeluk heeft gekregen. U bent 35 jaar en heeft een goede baan. Door het ongeluk kunt u niet meer werken. Uw verlies aan inkomsten voor de rest van uw werkzame leven bedraagt meer dan een miljoen euro.

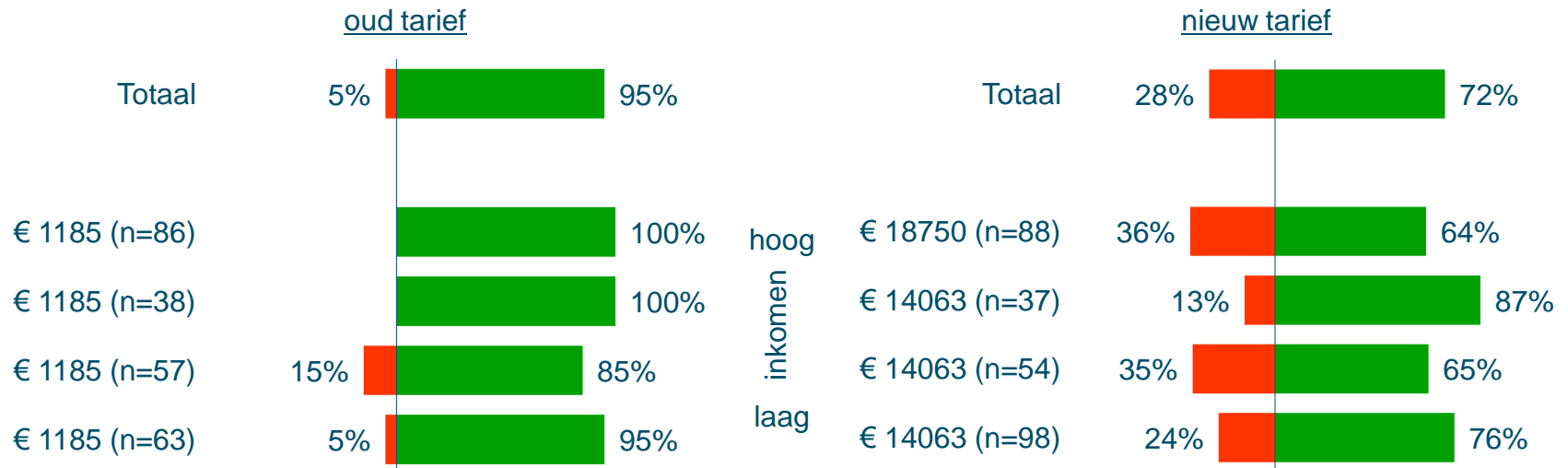
De verzekeringsmaatschappij betwist dat deze schade is veroorzaakt door het ongeval.

De rechtbank stelt u in het gelijk, maar de verzekeringsmaatschappij gaat daartegen in hoger beroep.

U ontvangt pas schadevergoeding als uw claim ook in hoger beroep wordt toegewezen. U gaat naar de rechter en betaalt voor het hoger beroep aan griffierecht <bedrag>. NB. Griffierechten eerste rechtsgang bedragen € 4.938,- in de oude situatie en € 5.625 tot € 7.500 in de nieuwe situatie.

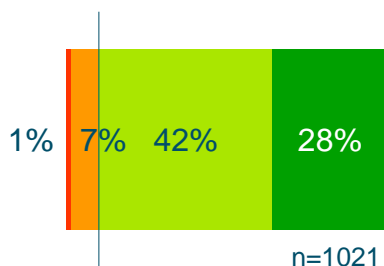
Gaat u in hoger beroep als u <bedrag> aan griffierecht moet betalen?

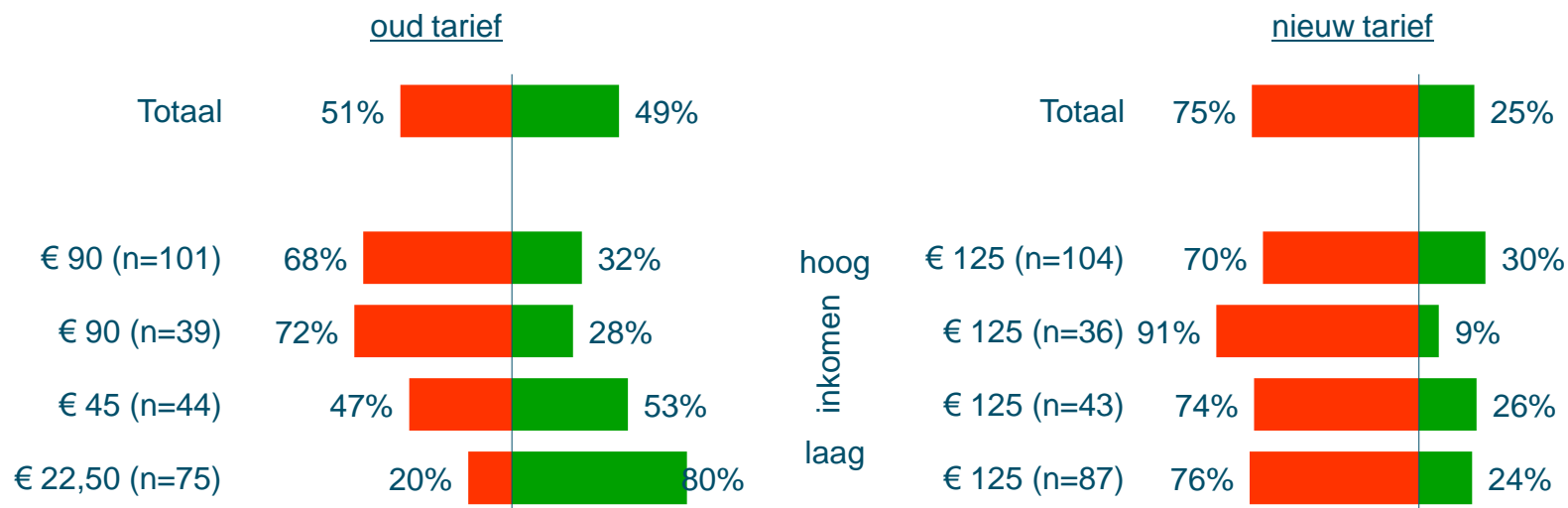
Situatie 8: Stel dat u een factuur heeft ontvangen voor de levering van gas en elektra van 125,-. U hebt dat bedrag betaald. Later ziet u dat de rekening afkomstig is van een onbekend bedrijf en niet van uw eigen energieleverancier. Het lukt u niet om dit bedrag terug te krijgen van het onbekende bedrijf.

■ zeer onbelangrijk ■ onbelangrijk ■ belangrijk ■ zeer belangrijk

Hoe belangrijk vindt u het om het beschreven probleem aan de rechter te kunnen voorleggen?

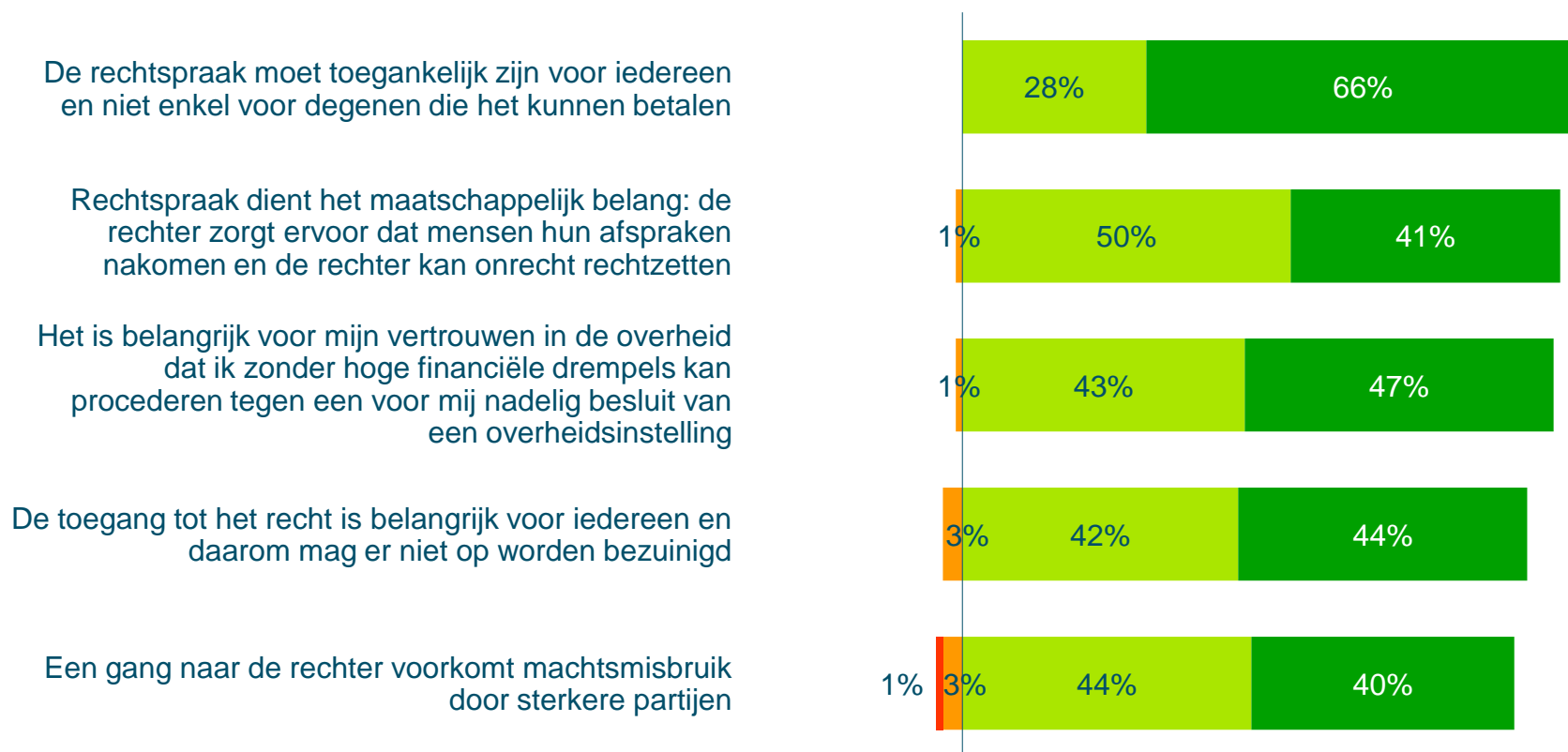

Gaat u naar de rechter om het bedrag terug te krijgen? U moet daarvoor eerst <bedrag> aan griffierecht betalen.

Statements – 1

■ zeer mee oneens ■ mee oneens ■ mee eens ■ zeer mee eens

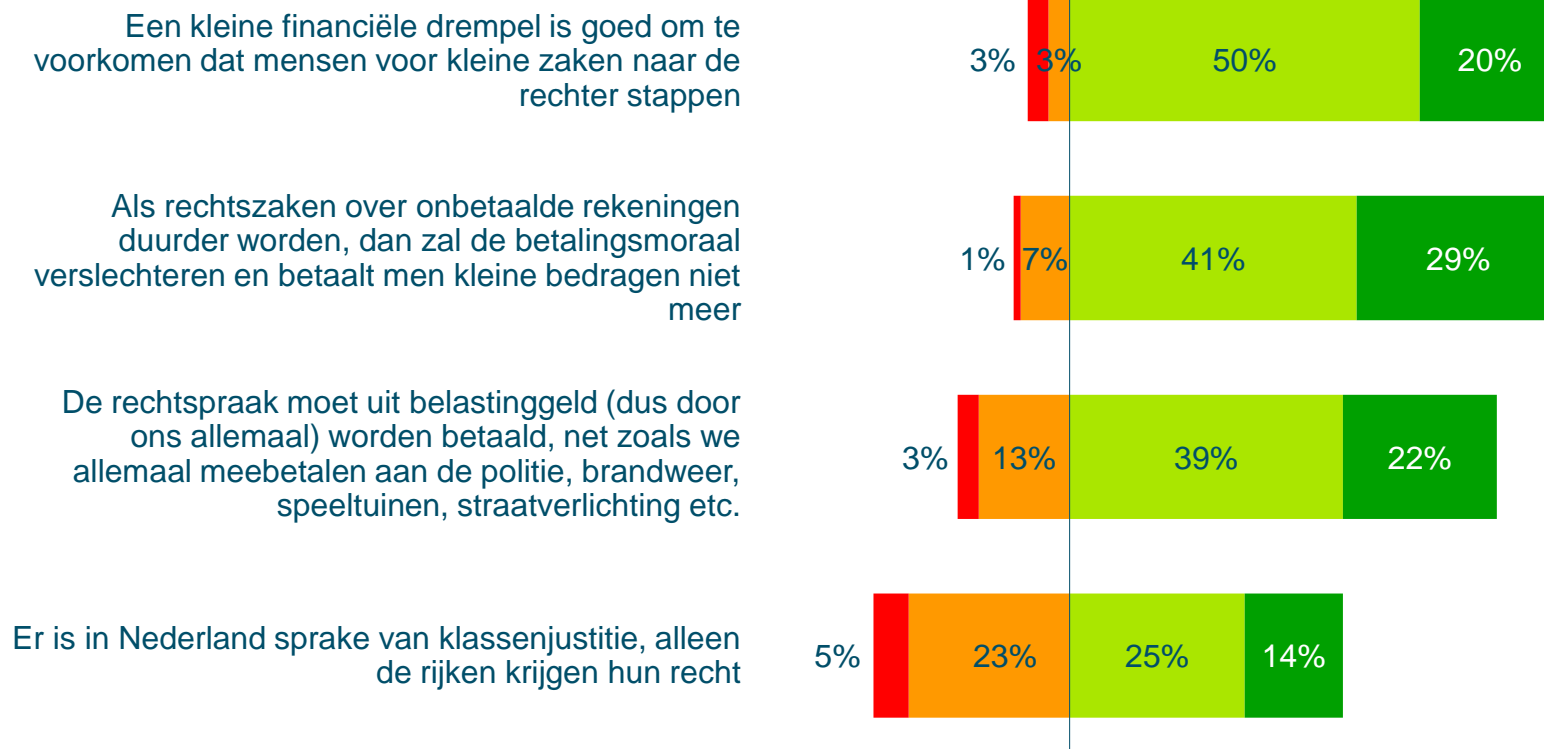

Basis: alle respondenten (n=1021)

N.B. De balken tellen niet altijd op tot 100% omdat de neutrale categorie (noch eens, noch oneens) niet is vermeld; hoe korter de balk, hoe meer mensen hier geen mening over hebben

Statements – 2

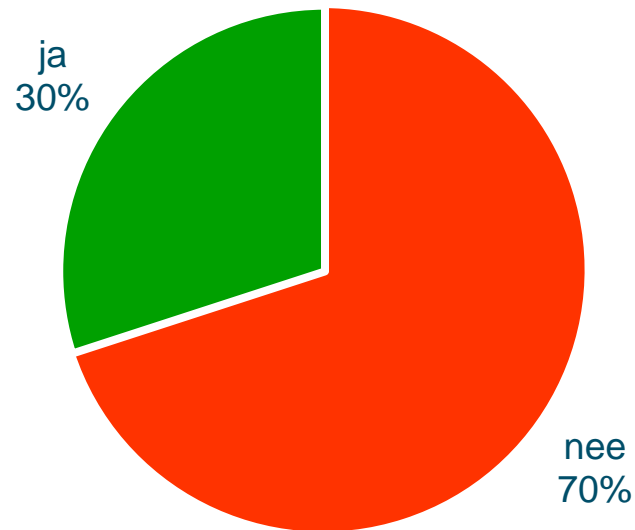
■ zeer mee oneens ■ mee oneens ■ mee eens ■ zeer mee eens

Basis: alle respondenten (n=1021)

N.B. De balken tellen niet altijd op tot 100% omdat de neutrale categorie (noch eens, noch oneens) niet is vermeld; hoe korter de balk, hoe meer mensen hier geen mening over hebben

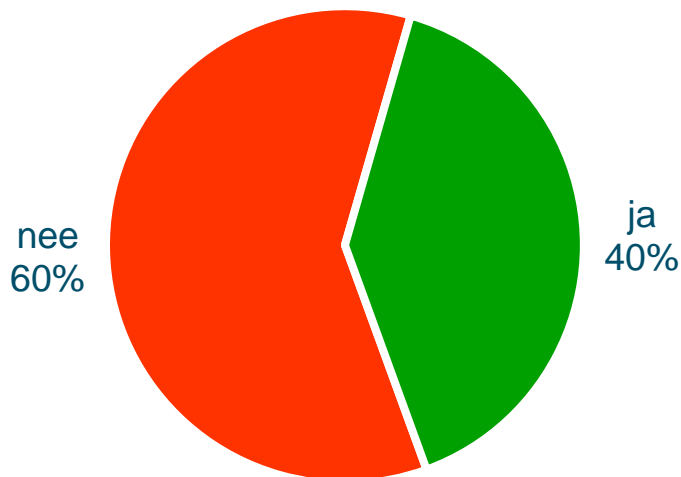
Hebt u al eens een zaak bij de rechter gevoerd?

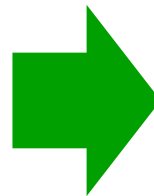
Basis: alle respondenten (n=1021)

Probleem/geschil

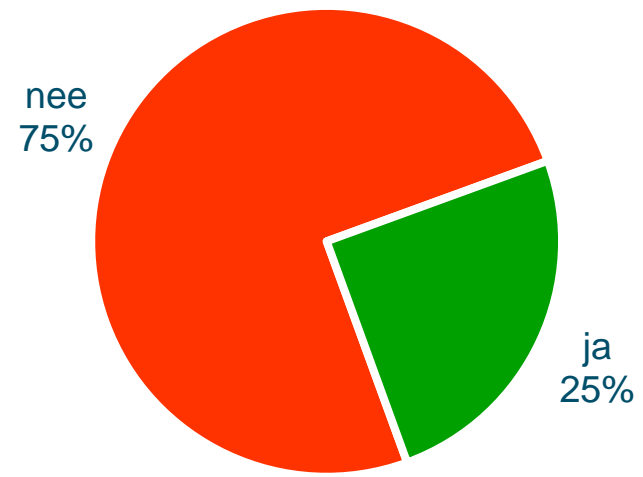
Hebt u al eens een probleem of geschil gehad waarvoor u een rechtzaak had kunnen of willen voeren?

Basis: n=1021

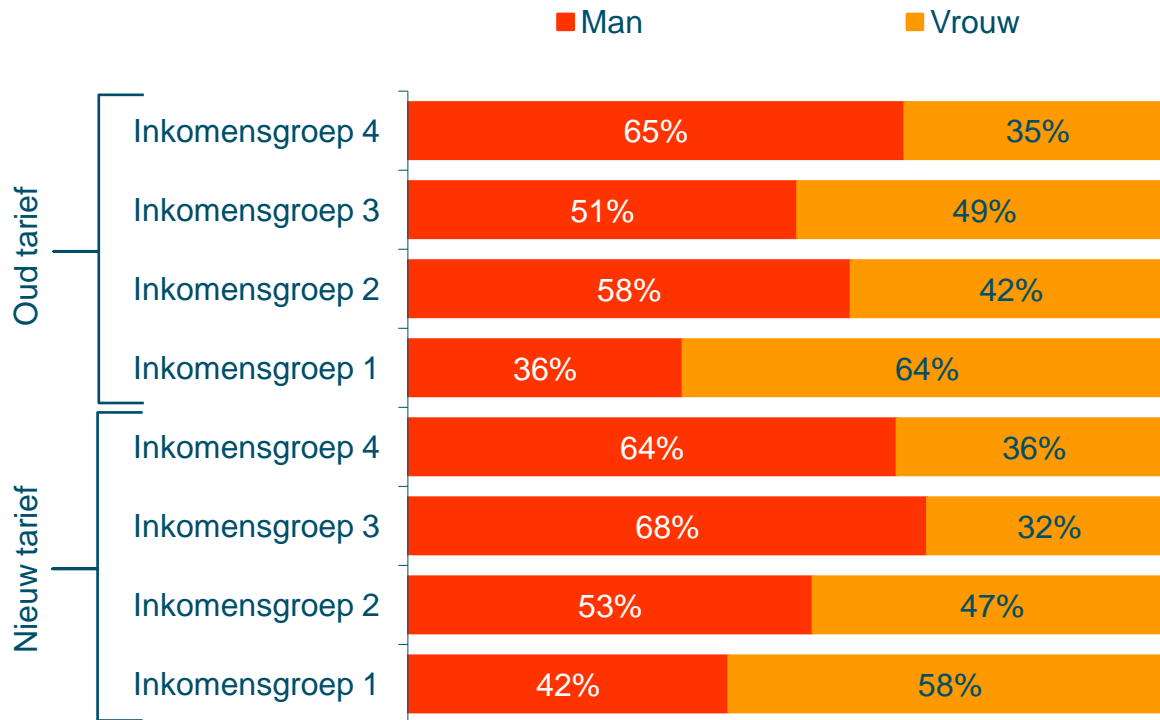

Heeft u toen afgezien van een rechtszaak vanwege het bedrag aan griffierechten dat u moest betalen?

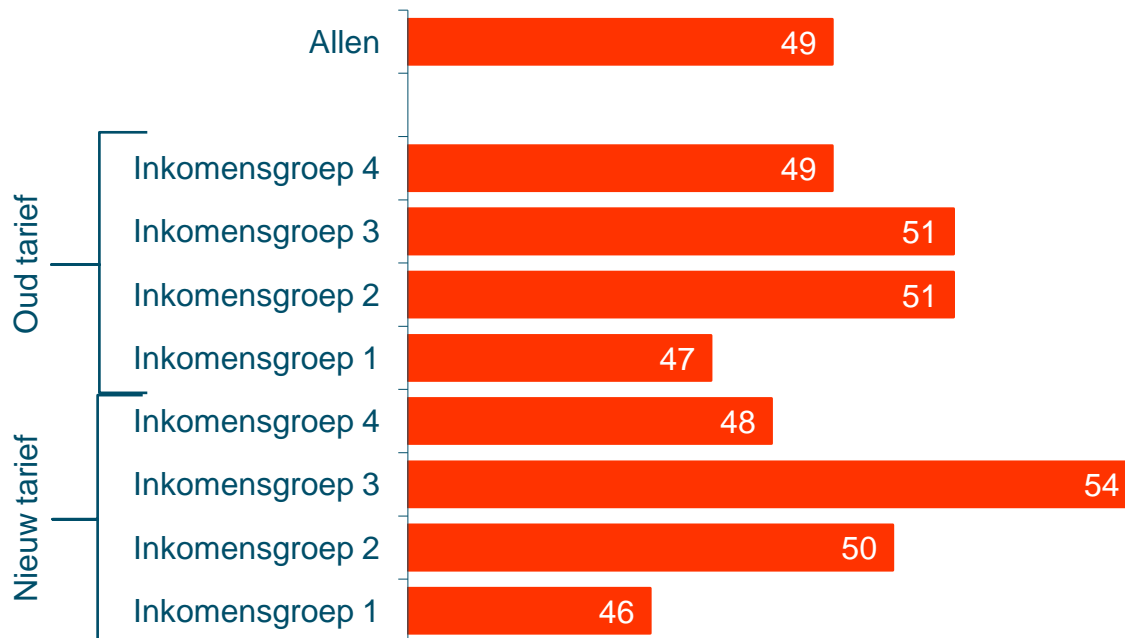

Basis: n=425

Geslacht

Gemiddelde leeftijd

Opleiding

- WO-doctoraal of master
 - HAVO en VWO bovenbouw/WO en HBO propedeuse
 - MAVO/eerste jaar HAVO en VWO/VMBO (theorie en gemengd)
 - Geen onderwijs
- HBO/WO-bachelor of kandidaats
 - MBO
 - LBO/VBO/VMBO (kader en beroeps)
 - Weet niet/geen antwoord

